

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα, 25 Ιουνίου 1996

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, μιλώντας για τον Ανδρέα Παπανδρέου, στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑ.ΣΟ.Κ., την οποία συγκάλεσε για να αποτίσει φόρο τιμής στον εκλιπόντα Πρόεδρο του Κόμματος, είπε τα εξής:

Αυτή η στιγμή είναι στιγμή θλίψης και οδύνης. Όχι μόνον για το ΠΑΣΟΚ, αλλά για όλη την Ελλάδα. Ο Ανδρέας Παπανδρέου έχασε την μόνη μάχη που δεν μπορούσε να κερδίσει, την μάχη με τον φυσικό θάνατο. Η Ελλάδα σήμερα πενθεί ένα μεγάλο ηγέτη. Το ΠΑΣΟΚ σήμερα πενθεί τον ιδρυτή του, τον εμπνευστή της πορείας του, τον άνθρωπο των μεγάλων νικών και των μεγάλων οριζόντων. Σήμερα η χώρα γίνεται φτωχότερη, το ΠΑΣΟΚ γίνεται φτωχότερο. Ηγέτες σαν τον Ανδρέα Παπανδρέου δεν είναι ούτε συνήθεις, ούτε τυχαίοι. Γεννιούνται σε μεγάλες στιγμές, αγαπιούνται ξεχωριστά από τον λαό και καταλαμβάνουν ξεχωριστή θέση στην ιστορία για το έργο τους και την προσωπικότητά τους.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου είναι ο ηγέτης, που έδωσε και πάλι πολιτική υπόσταση στην προοδευτική παράταξη. Η δημιουργία του ΠΑΣΟΚ υπήρξε το μεγάλο του έργο. Το κόμμα μας, αποτέλεσε επί εικοσιδύο ήδη χρόνια, έναν από τους βασικούς πυλώνες της δημοκρατικής ομαλότητας στην χώρα μας. Ως κόμμα της Αντιπολίτευσης συμβάλλαμε αποφασιστικά στην εδραίωση και διεύρυνση των δημοκρατικών θεσμών. Ως κόμμα εξουσίας μεταβάλλαμε τον κοινωνικό χάρτη της χώρας.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου υπήρξε ο εμπνευστής αυτής της μεγάλης πορείας που άλλαξε τη μορφή της ελληνικής κοινωνίας. Γι' αυτό ο Ανδρέας Παπανδρέου και το ΠΑΣΟΚ καταλαμβάνουν ήδη επάξια έναν κεντρικό ρόλο στην σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας.

Είμαστε σήμερα συγκλονισμένοι. Σήμερα πενθούμε έναν μεγάλο ηγέτη. Αλλά είμαστε και περήφανοι για το έργο που ο Ανδρέας Παπανδρέου επέτυχε, είμαστε υπερήφανοι ως παράταξη για όσα μαζί του επιτύχαμε. Ο ιστορικός απολογισμός του Ανδρέα Παπανδρέου και της παράταξής μας έχει να δώσει κορυφαίες στιγμές της σύγχρονης μας πολιτικής και κοινωνικής ιστορίας.

Γι' αυτό εμείς το ΠΑΣΟΚ μαζί με το πένθος αισθανόμαστε και μια βαθιά περηφάνια που ταυτιστήκαμε μαζί του σε ένα μεγάλο έργο για την Ελλάδα.

Αισθανόμαστε ταυτόχρονα και μία βαθιά ευθύνη να συνεχίσουμε, στην κυβέρνηση και στο κόμμα το έργο του. Ο Ανδρέας Παπανδρέου υπήρξε ο κατ' εξοχήν πολιτικός των μεγάλων οριζόντων. Είχε απόλυτη συνείδηση, ότι η παράταξη που δημιούργησε έρχεται από πολύ μακριά, για να συνεχίσει για πολύ καιρό. Το έργο του αυτό είναι χρέος μας και ευθύνη να το συνεχίσουμε. Είναι χρέος μας και ευθύνη και απέναντί του και απέναντι του ελληνικού λαού. Και αυτό θα κάνουμε. Όλοι εμείς, στελέχη, μέλη και οπαδοί του ΠΑΣΟΚ με τιμή και σεβασμό στην μνήμη του θα κάνουμε πράξη την ενότητα και τη προοπτική του ΠΑΣΟΚ, για να προωθήσουμε ακόμα περισσότερο όσα εκείνος οραματίστηκε και να αναδείξουμε το ΠΑΣΟΚ ως δύναμη ελπίδας και ευθύνης για τον τόπο μας.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου ζει στο έργο του. Εμείς οφείλουμε -και θα το πράξουμε- να δώσουμε σ' αυτό το έργο συνέχεια και προοπτική. Είναι χρέος τιμής. Είναι η μεγάλη συμβολή μας στην άσβεστη μνήμη του.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα, 26 Ιουνίου 1996

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, στον επικήδειο λόγο του για τον Ανδρέα Παπανδρέου, που εκφώνησε σήμερα το μεσημέρι στον Μητροπολιτικό Ναό Αθηνών, είπε τα εξής:

Αυτή είναι στιγμή θλίψης και οδύνης. Όχι μόνον για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. αλλά για όλη την Ελλάδα. Ο Ανδρέας Παπανδρέου έχασε τη μόνη μάχη που δεν μπορούσε να κερδίσει, την μάχη με το θάνατο.

Η Ελλάδα σήμερα πενθεί ένα μεγάλο ηγέτη. Η απώλειά του στερεί από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. τον ιδρυτή και τον μεγάλο του δημιουργό.

Όλοι εμείς που βρεθήκαμε για πολλά χρόνια κοντά του, που εμπνευστήκαμε από τις ιδέες του, που παλέψαμε μαζί του, για να γίνουν πράξη τα οράματά μας, διαμορφώσαμε μία σχέση αγάπης και σεβασμού, με τον Ανδρέα Παπανδρέου. Δημιουργήσαμε μία σχέση ανθρώπινη που ξεπερνούσε την πολιτική συστράτευση γιατί στηριζόταν σε κοινές προσδοκίες και επιδιώξεις για τη ζωή του τόπου και τη δικιά μας. Αναπτύξαμε μία σχέση που άντεξε στο χρόνο, γιατί αντλούσε τη δύναμή της, από την βαθιά μας πίστη ότι τα όνειρα πολλών γενεών Ελλήνων, που δεν πραγματοποιήθηκαν, μπορούσαν τώρα να γίνουν πραγματικότητα. Με τον Ανδρέα Παπανδρέου χαράξαμε νέους δρόμους για να οδηγηθούμε από την καταπίεση σε περισσότερη ελευθερία για όλους.

Η τόλμη που ο Ανδρέας Παπανδρέου επέδειξε σε όλη τη διάρκεια της πολυτάραχης ζωής του, έχουν βαθιά χαραχθεί στη μνήμη μας. Ο ιδρυτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήταν φύση μαχητική. Ήταν αντισυμβατικός και ασυμβίβαστος. Ήταν απρόβλεπτος και ρηξικέλευθος. Ήταν οραματιστής και ρεαλιστής της πολιτικής. Ήταν ο ηγέτης που είχε την ικανότητα να προβλέπει τη λογική των πραγμάτων και να εναντιώνεται στη τυπική λογική των θέσεων. Ήταν ο άνθρωπος που είχε την δυνατότητα να συμμετέχει στην μάχη αλλά και να

υψώνεται με γαλήνια ανωτερότητα πάνω από τα συμβαίνοντα στην καθημερινότητα.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου ακτινοβόλησε τη γοητεία ενός ανήσυχου και ζωντανού πνεύματος. Αν και αναδείχθηκε στα ύπατα αξιώματα της πολιτικής ζωής, εντούτοις δεν έχασε τη ψυχή του. Γιατί πίστευε ότι η πολιτική δεν είναι υπόθεση των «τεχνικών της εξουσίας», αλλά είναι μία βαθιά απελευθερωτική δραστηριότητα η οποία συνδέεται με ιδέες. Αν και είχε εξασφαλίσει μια λαμπρή πανεπιστημιακή καριέρα, σε διεθνές επίπεδο, προτίμησε το χώρο της πολιτικής, γιατί πίστευε στη δύναμη των οραμάτων, στον εξανθρωπισμό της κοινωνίας, στην αναγέννηση της Ελλάδας.

Αν και υπήρξε γιος πρωθυπουργού και μπορούσε ακολουθώντας την ελληνική παράδοση να κληρονομήσει μια παράταξη, πορεύτηκε τον δικό του πολιτικό δρόμο. Αμφισβήτησε το πολιτικό κατεστημένο. Πήγε κόντρα στο ρεύμα, υπερασπιζόμενος τον ριζοσπαστισμό της νέας γενιάς και των δυνάμεων της εργασίας και του πολιτισμού. Πρόβαλε το αίτημα της αναγέννησης του πολιτικού συστήματος. Υποστήριξε την ανάγκη της εθνικής ανεξαρτησίας, της λαϊκής κυριαρχίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Υπήρξε ο εκφραστής των δυνάμεων του δημοκρατικού σοσιαλισμού, της κεντροαριστεράς στη χώρα μας, επί τριανταπέντε σχεδόν χρόνια.

Η εμφάνιση του Ανδρέα Παπανδρέου στην πολιτική ζωή, σηματοδότησε την απαρχή μιας νέας περιόδου στα πολιτικά πράγματα του τόπου και την μεγάλη προοδευτική δημοκρατική παράταξη. Η δυναμική δραστηριότητα που ανέπτυξε στο χώρο της προδικτατορικής Ένωσης Κέντρου, οι αγώνες του εναντίον της χούντας και η ιστορική πρωτοβουλία του να ιδρύσει το ΠΑ.ΣΟ.Κ., αποτελούν καθοριστικούς σταθμούς στην πολιτική ιστορία του τόπου. Γι' αυτό πολύ σύντομα, ο Ανδρέας Παπανδρέου αναδείχθηκε σε σύμβολο των αγώνων του λαού και της νεολαίας για τον ριζικό εκσυγχρονισμό της χώρας, για την απαγκίστρωσή της από την επιρροή των ξένων δυνάμεων, για την κατάλυση του μετεμφυλιακού κράτους, για την αποκατάσταση της δημοκρατίας και την αναβάθμισή της, για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, για την εγκαθίδρυση της ισοπολιτείας, για την κατάκτηση της εθνικής συμφιλίωσης.

Στο πρόσωπο του Ανδρέα Παπανδρέου, ένας ολόκληρος λαός ανεξάρτητα από πολιτικές καταβολές, ιδεολογικές αφετηρίες και κοινωνικές ομάδες, έβλεπε ένα ηγέτη που μπορούσε και άνοιγε νέες προοπτικές για την Ελλάδα.

Το αίτημα της αλλαγής, που ο Ανδρέας Παπανδρέου ενσάρκωσε δημιούργησε ένα παλιρροϊκό κύμα, το οποίο οδήγησε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην εξουσία. Η ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από τον Ανδρέα Παπανδρέου, τον Οκτώβριο του 1981, ισοδυναμούσε με ειρηνική επανάσταση. Η παρουσία και η προσωπικότητά του, διαδραμάτισαν καταλυτικό ρόλο. Γιατί ο Ανδρέας Παπανδρέου εξέφρασε τις προσδοκίες πολλών γενεών. Ενέπνευσε ευρύτερες κοινωνικές δυνάμεις.

Η άνοδος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην εξουσία, ήταν το μεγάλο στοίχημα που ο Ανδρέας Παπανδρέου, έδωσε και κέρδισε, θέτοντας τέλος στην μονοκρατορία της συντηρητικής παράταξης. Η διακυβέρνηση της χώρας από τις δυνάμεις της αλλαγής σημαδεύτηκε από τους ιδεολογικούς, τους πολιτικούς και τους κοινωνικούς προσανατολισμούς που ο Ανδρέας Παπανδρέου κατήυθνε. Οι διεθνείς σχέσεις της χώρας μας, οι μεγάλες δημοκρατικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις, η κοινωνική πολιτική ήταν τομείς όπου φάνηκε ότι στην Ελλάδα είχε γυρίσει μια σελίδα. Η Ελλάδα πήρε άλλη μορφή. Άνοιξαν νέοι ορίζοντες για τον ελληνισμό, τη χώρα, την κοινωνία και τους πολίτες.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου, μας αφήνει παρακαταθήκη το πάθος του για τη ζωή, την ανάγκη για νέες ιδέες και ρηξικέλευθες απόψεις, την τόλμη και την αποφασιστικότητα στην πολιτική ζωή, το πάθος για ελευθερία και δημοκρατία, την κοινωνική ευαισθησία και τα κοινωνικά του οράματα, την πεποίθησή του για μια Ελλάδα χωρίς ξένες επιρροές, την πίστη του για μια πολιτική που έχει ως επίκεντρο τον άνθρωπο.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχασε τον ιδρυτή και δημιουργό του, δεν έχασε όμως τη ψυχή του.

Η ζωή απρόβλεπτη και αδυσώπητη μας έθεσε προ των ευθυνών μας. Σ' αυτές τις ευθύνες θα ανταποκριθούμε. Θα δώσουμε στο έργο του Ανδρέα Παπανδρέου, που διαμόρφωσε τη σημερινή Ελλάδα, συνέχεια και προοπτική. Είναι χρέος τιμής. Θα είναι η συμβολή μας στην άσβεστη μνήμη του.